

canic. Zorica 123@gmail.com

Српски језик II₁ - 70-ти час 28.03.2020
- II₂ - 71-ви час

Наставна тема: СРПСКИ РЕАЛИЗАМ

РЕАЛИЗАМ У СРПСКОЈ КЊИЖЕВНОСТИ

ТРАЈАЊЕ: крајем 60-тих година 19-ог века, појавом Светозара Марковића. Он је написао само два чланка о проблему српске књижевности а) Певање и мицловење (1868) и Реалност у поезији (1870) под јаким утицајем руских реалиста

- За домаћи задатак прочитајте одломке обих чланака, јер посебно чланак „Певање и мицловење“ представља идејни програм - манускрет српског реализма („Читанка“)
- У својим критичко-теоријским трествовима С. Марковић разматра:
- постојеће схватање о уметности и књижевности уопште,
  - однос књижевности и живота
  - друштвено улогу књижевности и
  - однос писца према народу

РЕАЛИСТИЧКА ПРИПОВЕТКА

- Приповетка је краћа прозна форма
- За разлику од романа, она захвата мањи део живота, огранчује се само на његов један исечац, али представља једну животну целину и уметнички свет за себе
- Приповетка поседује већу збијеност догађаја, има строгу композицију, јер даје само једну радњу, један догађај или једну акцију, два или више ликова, али се увек усредсређује на једног од њих.
- Она је увек сажета, јасна, добро саопштена (тема и чин сувишног)
- У њој се увек води „борба с временом“ али и за простор да се сувише не одужи, да се све каже. Читалац има активну улогу, његова пажња је увек активна, да се све одржава пред очима
- Збијеност радње, композиција (експозиција, заплет, кульминација, перипетија, расplet) интезитет дешавања је баш као у драми
- Када психолошко, изнекадно и драмско превалада у приповеци она прелази у новелу.

Новела је краћа од приповетке; садржи сажето збијање које је приказано кроз кризну ситуацију (заплет). Новела има чврсту композицију од романа; збијања су необична, несвакидашња и драматична. Новела има драмске елементе о чему нам сведочи драмска техника приповедања; приповедање је усредсређено на једног јунака и један догађај, на унутрашња дешавања у њему. Карактеристичан је серт који води до катастрофе.